

Bilaga 1 Rådets direktiv 91/308/EEG om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar

391L0308

28.6.91

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING

Nr L 166/77

RÅDETS DIREKTIV

av den 10 juni 1991

om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar

(91/308/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 57.2 första och tredje meningarna och artikel 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾,

i samarbete med Europaparlamentet⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽³⁾, och

med beaktande av följande:

När kreditinstitut och finansiella institut utnyttjas för tvättning av sådana tillgångar som erhållits genom brottslig verksamhet (i fortsättningen kallat tvättning av pengar), kan detta allvarligt äventyra sundheten och stabiliteten i det ifrågavarande institutet och minska allmänhetens förtroende för hela det finansiella systemet.

Om gemenskapen inte ingriper mot tvättning av pengar, kan detta leda till att medlemsstaterna för att skydda sina finansiella system vidtar åtgärder som inte är förenliga med fullbordandet av den inre marknaden. Om inte vissa åtgärder för samordning på gemenskapsnivå vidtas, kan de som tvättar pengar, för att underlätta sin brottsliga verksamhet komma att försöka dra nytta av den frihet för kapitalrörelser och den frihet att tillhandahålla finansiella tjänster som hör till det integrerade finansiella området.

Tvättning av pengar har en tydlig inverkan på uppkomsten av organiserad brottslighet i allmänhet och narkotikahandel i synnerhet. Det finns en alltmer ökande insikt om att kampen mot tvättning av pengar är ett av de mest verksamma sätten för att bekämpa denna typ av brottslighet, som utgör en särskild samhällsfara i medlemsstaterna.

Tvättning av pengar måste bekämpas främst med straffrättsliga medel och inom ramen för internationellt samarbete mellan rättsvårdande organ, så som skett på narkotikaområdet genom Förenta nationernas konvention mot olaglig handel med narkotika och psykotropa preparat, antagen den 19 december 1988 i Wien (i fortsättningen kallad Wienkonventionen) och mer allmänt, med avseende på all brottslig verksamhet, genom Europarådets konvention om tvättning, uppspårande, beslag och förverkande av utbyte av brott, vilken öppnats för undertecknande den 8 november 1990 i Strasbourg.

Tvättning av pengar bör emellertid inte bekämpas endast med straffrättsliga medel, eftersom det finansiella systemet kan spela en högst verksam roll. Det skall här hänvisas till Europarådets rekommendation av den 27 juni 1980 och till den principdeklaration som antagits i december 1988 i Basel av tiogruppernas banktillsynsmyndigheter, vilka dokument båda utgör betydande steg i riktning mot att förhindra användning av det finansiella systemet för tvättning av pengar.

Tvättning av pengar genomförs vanligtvis i en internationell miljö, så att pengarnas brottsliga ursprung kan döljas bättre. Åtgärder på enbart nationell nivå, vidtagna utan hänsyn till internationell samordning och samverkan, skulle få en mycket begränsad verkan.

Alla åtgärder som vidtas av gemenskapen inom detta område bör stå i samklang med åtgärder som vidtas i andra internationella fora. Särskilt bör det för varje gemenskapsåtgärd tas hänsyn till de rekommendationer som antas av den finansiella aktionsgrupp mot tvättning av pengar, som bildats vid Parismötet i juli 1989 mellan de sju mest utvecklade länderna.

Europaparlamentet har i flera resolutioner begärt att gemenskapen skall anta ett globalt handlingsprogram för bekämpning av narkotikahandel, vari skall ingå bestämmelser som hindrar tvättning av pengar.

I detta direktiv har definitionen av tvättning av pengar hämtats från den som lagts fast i Wienkonventionen. Men eftersom tvättning av pengar förekommer inte endast beträffande utbyte av brott som har anknytning till narkotika, utan även beträffande utbyte av annan

(1) EGT nr C 106, 28.4.1990, s. 6 och EGT nr C 319, 19.12.1990, s. 9.

(2) EGT nr C 324, 24.12.1990, s. 264 och EGT nr C 129, 20.5.1991.

(3) EGT nr C 332, 31.12.1990, s. 86.

brottslig verksamhet (som organiserad brottslighet och terrorism), bör medlemsstaterna i sin lagstiftning utsträcka vad som skall gälla enligt detta direktiv till att omfatta även utbyte av sådan verksamhet, i den utsträckning den är ägnad att ge upphov till tvättning av pengar som motiverar sådana påföljder.

Ett förbud i medlemsstaternas lagstiftning mot tvättning av pengar, förenat med lämpliga åtgärder och påföljder, är en nödvändig förutsättning för att bekämpa denna företeelse.

Det måste tillses att kreditinstitut och finansiella institut kräver att kunderna identifierar sig då ett affärsförhållande inleds eller då transaktioner över vissa gränsvärden sker, detta för att hindra dem som tvättar pengar att utnyttja anonymiteten för sin brottsliga verksamhet. Motsvarande regler måste så långt det är möjligt utsträckas till att gälla dem för vars räkning någon annan uppträder.

Kreditinstitut och finansiella institut skall i minst fem år förvara kopior av eller uppgifter från föreskrivna identifikationshandlingar samt på motsvarande sätt hålla uppgiftsunderlag och arkiv av dokument, eller kopior därav, hänförliga till transaktioner, tillgängliga i domstolsförfaranden enligt gällande nationell lag, att användas som bevisning i undersökningar om tvättning av pengar.

För upprätthållande av sundhet och integritet hos det finansiella systemet och som ett led i kampen mot tvättning av pengar måste det tillses att kreditinstitut och finansiella institut med särskild uppmärksamhet granskar alla transaktioner som, på grund av deras karaktär, bedöms med särskilt stor sannolikhet kunna ha samband med tvättning av pengar. Institutet bör därför ägna särskild uppmärksamhet åt transaktioner med sådana tredje länder, vilka i fråga om tvättning av pengar inte tillämpar normer, som är jämförbara med dem som införts av gemenskapen, eller andra likvärdiga normer som lagts fast i internationella fora och som antagits av gemenskapen.

För dessa ändamål får medlemsstaterna begära av kreditinstitut och finansiella institut att de skriftligen dokumenterar resultatet av den granskning de är skyldiga att utföra, och att de ser till att detta resultat hålls tillgängligt för de myndigheter som har att svara för åtgärder med ändamål att undanröja tvättning av pengar.

Uppgiften att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar kan inte fullgöras av de myndigheter som har att bekämpa företeelsen annat än i samarbete med kreditinstitut och finansiella institut och deras tillsynsmyndigheter. I sådana fall måste banksekretessen hävas. En obligatorisk ordning för rapportering av misstänkta transaktioner, som innefattar garantier för att sådana uppgifter lämnas till de nämnda myndigheterna utan att berörda kunder

varnas, utgör det mest effektiva medlet för att få till stånd ett sådant samarbete. Det behövs en särskild skyddsregel för att kreditinstitut, finansiella institut och deras anställda skall befrias från ansvar för överträdelse av sekretessregler.

Den information som myndigheterna tagit emot i enlighet med detta direktiv bör få användas endast i samband med bekämpandet av tvättning av pengar. Medlemsstaterna bör likväl få föreskriva att sådan information får användas för andra ändamål.

De rutiner för internkontroll och de utbildningsprogram som kreditinstitutet och de finansiella instituten inför inom detta område utgör kompletterande åtgärder, utan vilka övriga insatser enligt detta direktiv skulle kunna bli verkningslösa.

Eftersom tvättning av pengar kan utföras inte bara genom kreditinstitut och finansiella institut utan även genom andra yrkesgrupper och företagskategorier, så måste medlemsstaterna utvidga, helt eller delvis, bestämmelserna i detta direktiv till att omfatta dessa övriga yrkesgrupper och företag, vilkas verksamhet är särskilt ägnad att utnyttjas för tvättning av pengar.

Det är viktigt att medlemsstaterna särskilt sörjer för att samordnade insatser sker inom gemenskapen, när det finns starka skäl att tro att yrkesgrupper eller företag, vilkas rörelsebetingelser harmoniserats på gemenskapsnivå, utnyttjas för tvättning av pengar.

Effektiviteten av de insatser som görs för att undanröja tvättning av pengar är beroende särskilt av en nära samordning av nationella åtgärder. Detta slags samordning, som pågår i olika internationella organ, ställer för gemenskapens del krav på samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen i en kontaktkommitté.

Det ankommer på varje medlemsstat att anta de regler som behövs, och att bestraffa överträdelser av sådana regler på lämpligt sätt, för att detta direktiv skall kunna tillämpas fullt ut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I detta direktiv avses med

- *kreditinstitut*: ett kreditinstitut, så som definierats i artikel 1 första strecksatsen i direktiv 77/780/EEG⁽¹⁾, senast ändrat genom direktiv 89/646/EEG⁽²⁾, omfattande även inom gemenskapen belägna filialer, i den betydelse som anges i samma artikels tredje strecksats, till kreditinstitut med huvudkontor utanför gemenskapen,

⁽¹⁾ EGT nr L 322, 17.12.1977, s. 30.

⁽²⁾ EGT nr L 386, 30.12.1989, s. 1.

– *finansiellt institut*: ett företag som inte är ett kreditinstitut men vars huvudsakliga verksamhet består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i punkterna 2–12 och 14 i bilagan till direktiv 89/646/EEG, eller ett försäkringsbolag auktoriserat i enlighet med direktiv 79/267/EEG⁽¹⁾, senast ändrat genom direktiv 90/619/EEG⁽²⁾, om företaget bedriver verksamheter som täcks av det direktivet; denna definition omfattar även inom gemenskapen belägna filialer till finansiella institut med huvudkontor utanför gemenskapen,

– *tvättning av pengar*: följande förfaranden när de sker uppsåtligt:

- Omvandling eller överföring av egendom i vetskap om att egendomen härrör från brott eller från medverkan till brott och i syfte att hemlighålla eller dölja egendomens olagliga ursprung, eller för att hjälpa någon som är delaktig i sådan verksamhet att undandra sig de rättsliga följderna av sitt handlande.
- Hemlighållande eller döljande av en viss egendoms rätta beskaffenhet eller ursprung, av dess belägenhet, av förfogandet över den, av dess förflyttning, av de rättigheter som är knutna till den, eller av äganderätten till den, i vetskap om att egendomen härrör från brott eller från medverkan till brott.
- Förvärv, innehav eller brukande av egendom i vetskap om, vid tiden för mottagandet, att egendomen härrörde från brott eller från medverkan till brott.
- Medverkan till, överenskommelse att utföra, försök och medhjälp till, främjande och underlättande av, samt rådgivning för utförande av någon av de gärningar som sägs i föregående strecksatser.

Vetskap, uppsåt och ändamål som utgör rekvisit för de ovannämnda gärningarna, får härledas ur objektiva, faktiska omständigheter.

Tvättning av pengar skall betraktas som sådan även i fall då de gärningar, som frambringat den egendom som skall tvättas, begåtts inom någon annan medlemsstats eller ett tredje lands territorium.

- Med *egendom* avses tillgångar av varje slag, vare sig fysiska eller icke fysiska, av fast eller lös natur, materiella eller immateriella, samt juridiska dokument eller instrument som styrker rätten till eller intresset i sådana tillgångar.
- Med *brott* avses brottsliga gärningar som angivits i artikel 3.1 a i Wienkonventionen samt de övriga brottsliga gärningar, beträffande vilka respektive medlemsstat föreskrivit att detta direktiv skall gälla.

⁽¹⁾ EGT nr L 63, 13.3.1979, s. 1.

⁽²⁾ EGT nr L 330, 29.11.1990, s. 50.

– Med *behöriga myndigheter* avses de nationella myndigheter som i lag eller annan författning givits behörighet att utöva tillsyn över kreditinstitut eller finansiella institut.

Artikel 2

Medlemsstaterna skall se till att tvättning av pengar, enligt definitionen i detta direktiv, är förbjuden.

Artikel 3

1. Medlemsstaterna skall se till att kreditinstitut och finansiella institut kräver av sina kunder att de styrker sin identitet när ett affärsförhållande inleds, särskilt då ett sparkonto eller annat konto öppnas och då bankfackstjänster erbjuds.

2. Identifikationskravet skall tillämpas även vid transaktioner med andra kunder än sådana som avses i punkt 1, då transaktionen gäller ett belopp motsvarande 15 000 ecu eller mer, vare sig transaktionen genomförs på en gång eller i flera led som verkar ha samband. Om summan inte är känd då transaktionen utförs, skall det berörda institutet begära identifikation så snart det fått kännedom om summan och konstaterat att gränsvärdet uppnåtts.

3. Trots vad som sägs i punkterna 1 och 2 skall, i fråga om försäkring som sådana försäkringsföretag som avses i direktiv 79/267/EEG har meddelat inom ramen för verksamhet som omfattas av det direktivet, identifikationskravet inte tillämpas vid sådana periodiska premiebetalningar, eller premiebetalningar som skall ske visst år, som inte överstiger 1 000 ecu, inte heller vid engångspremiebetalningar som uppgår till högst 2 500 ecu. Om de periodiska premiebetalningarna, eller premiebetalningarna som skall ske visst år, höjs så att de överstiger gränsvärdet 1 000 ecu, skall identifikation krävas.

4. Medlemsstaterna får föreskriva att identifikationskravet inte skall vara obligatoriskt i fråga om pensionsförsäkring som grundar sig på ett anställningskontrakt eller den försäkrades yrkesverksamhet, detta förutsatt att försäkringsbrevet inte innehåller någon återköpsklausul och inte får användas som säkerhet för lån.

5. I de fall då det råder osäkerhet om huruvida sådana kunder, som avses i föregående punkter, handlar för egen del, samt i de fall då det står klart att de inte handlar för egen del, skall kreditinstitutet och de finansiella instituten vidta lämpliga åtgärder för att skaffa sig upplysningar om den verkliga identiteten hos de personer, för vilkas räkning kunderna i fråga handlar.

6. Kreditinstitut och finansiella institut skall genomföra sådan identifikation även om transaktionsbeloppet är lägre än föreskrivet gränsvärde, närhelst det föreligger misstanke om tvättning av pengar.

7. Kreditinstitut och finansiella institut skall inte vara skyldiga att genomföra identifikation enligt denna artikel, om även kunden är ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut som omfattas av detta direktiv.

8. Medlemsstaterna får föreskriva att identifikationskravet, såvitt gäller transaktioner som avses i punkterna 3 och 4, skall anses tillgodosett när det har klarlagts att betalningen skall ske från ett konto som i enlighet med föreskrifterna i punkt 1 öppnats i kundens namn hos ett kreditinstitut som omfattas av detta direktiv.

Artikel 4

Medlemsstaterna skall se till att kreditinstitut och finansiella institut förvarar följande som bevismaterial i eventuella undersökningar om tvättning av pengar:

- När det gäller identifikation skall en kopia av eller uppgifter om den bevisning som krävs behållas i minst fem år efter det att affärsförhållandet med kunden har upphört.
- När det gäller transaktioner skall uppgiftsunderlag och arkiv, bestående av originaldokument eller sådana kopior som i enlighet med gällande nationell lag får företes i domstolsförfaranden, behållas i minst fem år efter det att transaktionerna utförts.

Artikel 5

Medlemsstaterna skall se till att kreditinstitut och finansiella institut med särskild uppmärksamhet granskar alla transaktioner som de, med hänsyn till transaktionernas natur, bedömer med särskilt stor sannolikhet kunna ha samband med tvättning av pengar.

Artikel 6

Medlemsstaterna skall se till att kreditinstitut och finansiella institut samt dessas styrelseledamöter och anställda samarbetar fullt ut med de myndigheter, som har att bekämpa tvättning av pengar

- genom att självmant lämna dessa myndigheter upplysningar om alla förhållanden som kan tyda på tvättning av pengar,
- genom att på begäran av dessa myndigheter förse dem, i enlighet med vad som gäller enligt tillämplig lag, med alla uppgifter som behövs.

Uppgifter som avses i första stycket skall lämnas vidare till de myndigheter som har att bekämpa tvättning av pengar i den medlemsstat, inom vars territorium det uppgiftslämnande institutet är beläget. Uppgifterna skall normalt lämnas vidare av den person eller de personer som kreditinstitutet eller det finansiella institutet utsett i enlighet med vad som sägs i artikel 11.1.

Uppgifter som lämnas till myndigheterna i enlighet med bestämmelserna i första stycket får användas endast i samband med bekämpandet av tvättning av pengar. Medlemsstaterna får dock föreskriva att uppgifterna får användas även för andra ändamål.

Artikel 7

Medlemsstaterna skall se till att kreditinstitut och finansiella institut, till dess de underrättat de myndigheter som avses i artikel 6, avstår från att utföra sådana transaktioner som de vet har eller misstänker ha samband med tvättning av pengar. Dessa myndigheter får, under de förutsättningar som gäller enligt deras respektive nationella lagar, ge föreläggande om att transaktionen inte skall utföras. I de fall då en sådan transaktion misstänks föranleda tvättning av pengar och det inte är möjligt att på angivet sätt underlåta att utföra transaktionen eller underlåtenheten är ägnad att motverka försök att efterforska dem som gynnas av ett misstänkt förfarande för tvättning av pengar, skall det berörda institutet i efterhand omedelbart underrätta myndigheterna.

Artikel 8

Kreditinstitut och finansiella institut samt deras styrelseledamöter och anställda får inte röja för kunden i fråga eller för någon tredje person att upplysningar har lämnats till myndigheterna i enlighet med artiklarna 6 och 7, eller att en undersökning om tvättning av pengar genomförs.

Artikel 9

Om en anställd eller en styrelseledamot i ett kreditinstitut eller finansiellt institut i god tro har röjt upplysningar, som avses i artiklarna 6 och 7, för de myndigheter som har att bekämpa tvättning av pengar, skall detta inte innebära överträdelse av någon sekretessregel som följer av ett avtal eller av någon föreskrift i lag eller annan författning, och inte föranleda ansvar i någon form för kreditinstitutet, det finansiella institutet eller deras styrelseledamöter eller anställda.

Artikel 10

Medlemsstaterna skall se till att behöriga myndigheter, om de vid inspektion av ett kreditinstitut eller finansiellt institut, eller på något annat sätt har upptäckt omständigheter som skulle kunna utgöra bevis för tvättning av pengar, underrättar de myndigheter som har att bekämpa tvättning av pengar.

Artikel 11

Medlemsstaterna skall se till att kreditinstitut och finansiella institut

1. inför tillfredsställande rutiner för internkontroll och samordning för att förekomma och hindra förfaranden som har samband med tvättning av pengar,

2. vidtar lämpliga åtgärder för att bringa bestämmelserna i detta direktiv till de anställdas kännedom. Bland annat skall vederbörande anställda delta i särskilda utbildningsprogram, avsedda att såväl hjälpa dem känna igen förfaranden som kan ha samband med tvättning av pengar, som ge dem vägledning för hur de skall handla i sådana fall.

Artikel 12

Medlemsstaterna skall se till att bestämmelserna i detta direktiv utvidgas, helt eller delvis, till att omfatta andra yrkesgrupper och företagskategorier än kreditinstitut och finansiella institut som avses i artikel 1, då den verksamhet som bedrivs är särskilt ägnad att utnyttjas för tvättning av pengar.

Artikel 13

1. En kontaktkommitté (i fortsättningen kallad kommittén) skall bildas under kommissionen. Den skall ha till uppgift
 - a) att, såvitt det är förenligt med artiklarna 169 och 170 i fördraget, underlätta ett samordnat genomförande av detta direktiv genom regelbundet samråd om alla praktiska problem som uppkommer vid dess tillämpning och där ett åsiktsutbyte bedöms vara av värde,
 - b) att underlätta samråd mellan medlemsstaterna om sådana strängare eller ytterligare villkor och skyldigheter som de får föreskriva nationellt,
 - c) att vid behov rekommendera kommissionen tillägg eller ändringar i detta direktiv, eller jämkningar som bedöms nödvändiga, särskilt för att samordna verkningarna av artikel 12,
 - d) att undersöka om en viss yrkesgrupp eller företagskategori bör omfattas av artikel 12, när det klarlagts att en sådan yrkesgrupp eller företagskategori har utnyttjats i en medlemsstat för tvättning av pengar.
2. Det skall inte ingå i kommitténs uppgifter att bedöma skälen för beslut som behöriga myndigheter fattat i enskilda fall.

3. Kommittén skall bestå av personer som utsetts av medlemsstaterna och av företrädare för kommissionen. Ett sekretariat skall tillhandahållas av kommissionen. En företrädare för kommissionen skall vara ordförande. Kommittén skall sammankallas av ordföranden antingen på dennes eget initiativ eller på begäran av delegationen för en medlemsstat.

Artikel 14

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som behövs för fullständig tillämpning av alla bestämmelser i detta direktiv och skall särskilt föreskriva vilka påföljder som skall gälla vid överträdelse av regler som antagits på grund av detta direktiv.

Artikel 15

Medlemsstaterna får till hinder för tvättning av pengar införa eller behålla strängare regler inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 16

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 januari 1993.
2. När en medlemsstat antar sådana bestämmelser, skall dessa innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.
3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 17

Kommissionen skall ett år efter den 1 januari 1993 och därefter närhelst det är påkallat och minst vart tredje år upprätta en rapport om genomförandet av detta direktiv, vilken skall överlämnas till Europaparlamentet och rådet.

Artikel 18

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 10 juni 1991.

På rådets vägnar

J.-C. JUNCKER

Ordförande

Bilaga 2 Europaparlamentets och rådets direktiv
2001/97/EG om ändring av rådets direktiv
91/308/EEG om åtgärder för att förhindra att det
finansiella systemet används för tvättning av pengar.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2001/97/EG

av den 4 december 2001

om ändring av rådets direktiv 91/308/EEG om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2 första och tredje meningen och artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽³⁾, på grundval av det gemensamma utkast som förlikningskommittén godkände den 18 september 2001, och

av följande skäl:

- (1) Det är lämpligt att direktiv 91/308/EEG ⁽⁴⁾, nedan kallat "direktivet", som är ett av de främsta internationella instrumenten i kampen mot penningtvätt, uppdateras i enlighet med kommissionens slutsatser och Europaparlamentets och medlemsstaternas önsksningar. Direktivet bör inte endast återspegla bästa internationella praxis på detta område, utan det skall även fortsättningsvis upprätthålla en hög nivå på skyddet av den finansiella sektorn och andra sårbara verksamheter mot de skadliga effekterna av vinning av brott.
- (2) Enligt allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS) får länder som undertecknat avtalet vidta nödvändiga åtgärder för att skydda offentliga normer samt vidta åtgärder av försiktighetsskäl, bland annat för att säkerställa det finansiella systemets stabilitet och integritet. Dessa åtgärder får inte innebära begränsningar som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de målen.
- (3) I direktivet fastställs inte tydligt vilken medlemsstats myndigheter som skall erhålla rapporter om misstänkta transaktioner från filialer till kreditinstitut och finansiella institut som har sina huvudkontor i en annan medlemsstat och inte heller vilken medlemsstats myndigheter som är ansvariga för att säkerställa att sådana filialer följer bestämmelserna i direktivet. Myndigheterna i de medlemsstater där filialerna är belägna bör erhålla sådana rapporter och fullgöra de uppgifter som nämns ovan.

⁽¹⁾ EGT C 177 E, 27.6.2000, s. 14.

⁽²⁾ EGT C 75, 15.3.2000, s. 22.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 5 juli 2000 (EGT C 121, 24.4.2001, s. 133), rådets gemensamma ståndpunkt av den 30 november 2000 (EGT C 36, 2.2.2001, s. 24) och Europaparlamentets beslut av den 5 april 2001 (ännu ej offentliggjort i EGT). Europaparlamentets beslut av den 13 november 2001 och rådets beslut av den 19 november 2001.

⁽⁴⁾ EGT L 166, 28.6.1991, s. 77.

(4) Denna ansvarstilldelning bör anges tydligt i direktivet genom en ändring av definitionen av "kreditinstitut" och "finansiellt institut".

(5) Europaparlamentet har uttryckt oro över att den verksamhet som valutaväxlingskontor (bureaux de change) och betalningsöverföringskontor (money remittance offices) bedriver är sårbar vad gäller penningtvätt. Dessa verksamheter bör redan omfattas av direktivet. För att skingra eventuella tvivel i denna fråga bör det i direktivet tydligt bekräftas att dessa verksamheter omfattas av detta.

(6) För att säkerställa en så fullständig täckning av den finansiella sektorn som möjligt bör det också klargöras att direktivet är tillämpligt på den verksamhet som värdepappersföretag enligt definitionen i rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet ⁽⁵⁾ (direktivet om investeringstjänster) bedriver.

(7) Enligt direktivet är medlemsstaterna endast skyldiga att bekämpa penningtvätt av vinning från narkotikabrott. Det har under de senaste åren skett en utveckling mot en mycket vidare definition av begreppet penningtvätt som grundar sig på en vidare krets av förbrott eller underliggande brott, vilket återspeglas till exempel i den översyn som gjordes 1996 av de 40 rekommendationerna från Finansiella aktionsgruppen (FATF), det ledande internationella organet i kampen mot penningtvätt.

(8) En vidare krets av förbrott underlättar rapporteringen av misstänkta transaktioner och det internationella samarbetet på detta område. Därför bör direktivet uppdateras i detta avseende.

(9) I rådets gemensamma åtgärd 98/699/RIF om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott ⁽⁶⁾ enades medlemsstaterna om att räkna alla allvarliga brott, såsom begreppet definieras i den gemensamma åtgärden, som förbrott i syfte att kriminalisera penningtvätt.

(10) I synnerhet står bekämpande av den organiserade brottsligheten i nära samband med bekämpandet av penningtvätt. Därför bör förteckningen över "förbrott" anpassas i detta hänseende.

⁽⁵⁾ EGT 141, 11.6.1993, s. 27. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22).

⁽⁶⁾ EGT L 333, 9.12.1998, s. 1.

- (11) Genom direktivet införs skyldigheter särskilt beträffande rapportering av misstänkta transaktioner. Det skulle vara lämpligare och ligga mer i linje med tanken bakom högnivågruppens handlingsplan för bekämpande av den organiserade brottsligheten⁽¹⁾ att utsträcka det förbud mot penningtvätt som föreskrivs i direktivet.
- (12) Den 21 december 1998 antog rådet gemensam åtgärd 98/733/RIF om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott⁽²⁾. Denna gemensamma åtgärd återspeglar medlemsstaternas enighet om att det behövs en gemensam strategi på detta område.
- (13) Så som föreskrivs i direktivet, upprättar den finansiella sektorn i varje medlemsstat, särskilt kreditinstituten, rapporter om misstänkta transaktioner. Det finns tecken på att de förstärkta kontrollerna i den finansiella sektorn har tvingat dem som ägnar sig åt penningtvätt att finna alternativa metoder för att dölja varifrån vinningen av brott härrör.
- (14) Det finns en tendens att de som ägnar sig åt penningtvätt i ökad utsträckning använder företag utanför den finansiella sektorn. Detta bekräftas av FATF:s arbete beträffande olika metoder och typologier för penningtvätt.
- (15) De förpliktelser som åläggs genom direktivet avseende identifikation av kunder, bevarande av handlingar och rapportering av misstänkta transaktioner bör utvidgas till att omfatta ett begränsat antal verksamheter och yrken som har visat sig vara sårbara för penningtvätt.
- (16) Notarier och oberoende jurister, så som dessa definieras av medlemsstaterna, bör omfattas av bestämmelserna i direktivet när de deltar i finansiella transaktioner eller företagstransaktioner, inbegripet skatterådgivning, där risken är som störst för att dessa juristers tjänster missbrukas i syfte att tvätta pengar som utgör vinning från brottslig verksamhet.
- (17) När rättsligt erkända och kontrollerade oberoende yrkesutövare som tillhandahåller juridisk rådgivning, t.ex. advokater, bedömer en klients rättsliga ställning eller företräder en klient i ett rättsligt förfarande, skulle det i enlighet med direktivet emellertid vara olämpligt att beträffande denna verksamhet förpliktiga dessa jurister att rapportera om misstankar om penningtvätt. Undantag måste göras från kravet att rapportera om information som erhållits antingen före, under eller efter det rättsliga förfarandet, eller medan de bedömer en klients rättsliga ställning. Juridisk rådgivning omfattas således fortfarande av kravet på tystnadsplikt, såvida inte den juridiske rådgivaren medverkar i verksamhet som rör penningtvätt, den juridiska rådgivningen ges i penningtvättssyfte eller juristen känner till eller har skäl att tro att klienten begär juridisk rådgivning i penningtvättssyfte.
- (18) Direkt jämförbara tjänster måste behandlas på samma sätt, när de utförs av någon inom de yrkeskategorier som omfattas av direktivet. För att bevara de rättigheter som anges i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och Fördraget om Europeiska unionen bör, när det gäller revisorer, externa revisorer och skatterådgivare som i vissa medlemsstater kan försvara eller företräda en klient i ett rättsligt förfarande eller bedöma klientens rättsliga situation, den information som de erhåller under utförandet av dessa uppgifter inte omfattas av rapporterings-skyldigheten enligt direktivet.
- (19) I direktivet hänvisas det, å ena sidan, till "de myndigheter som har att bekämpa tvättning av pengar", till vilka misstankar om penningtvätt skall rapporteras och, å andra sidan, till myndigheter som i lag eller annan författning givits behörighet att utöva tillsyn över den verksamhet som bedrivs av de institut eller personer som omfattas av detta direktiv (behöriga myndigheter). Direktivet innebär inte någon skyldighet för medlemsstaterna att inrätta sådana "behöriga myndigheter" där sådana inte finns, och advokatsamfund eller andra självreglerande organ för oberoende yrkesutövare omfattas inte av uttrycket "behöriga myndigheter".
- (20) För att ta vederbörlig hänsyn till den tystnadsplikt som notarier och oberoende jurister är skyldiga sina klienter, bör medlemsstaterna när det gäller dessa yrkesgrupper ha rätt att utse advokatsamfundet eller någon annan självreglerande organisation för oberoende yrkesutövare till det organ till vilket de kan rapportera om möjliga fall av penningtvätt. Bestämmelserna om behandlingen av sådana rapporter och deras eventuella vidarebefordran till de "myndigheter som har att bekämpa penningtvätt" och i allmänhet om lämpliga former av samarbete mellan advokatsamfund eller yrkesorganisationer och dessa myndigheter skall fastställas av medlemsstaterna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 91/308/EEG ändras på följande sätt:

1. Artikel 1 skall ersättas med följande:

"Artikel 1

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- A) kreditinstitut: ett kreditinstitut, definierat i artikel 1.1 första stycket i direktiv 2000/12/EG (*), som omfattar även inom gemenskapen belägna filialer, i den betydelse som anges i artikel 1.3 i det direktivet, till kreditinstitut med huvudkontor inom eller utanför gemenskapen.

(1) EGT C 251, 15.8.1997, s. 1.

(2) EGT L 351, 29.12.1998, s. 1.

B) finansiellt institut:

1. Ett företag som inte är ett kreditinstitut, vars huvudsakliga verksamhet består i att bedriva en eller flera av de verksamheter som anges i punkterna 2-12 och 14 i förteckningen i bilaga I till direktiv 2000/12/EG, bland annat verksamhet vid valutaväxlingskontor (bureaux de change) och kontor för överföring/översändande av pengar.
2. Ett försäkringsföretag som är vederbörligen auktoriserat i enlighet med direktiv 79/267/EEG (**), om företaget bedriver verksamheter som omfattas av det direktivet.
3. Ett värdepappersföretag så som det definieras i artikel 1.2 i direktiv 93/22/EEG (***).
4. Ett företag för kollektiva investeringar som erbjuder sina andelar eller aktier till försäljning.

Denna definition av finansiellt institut omfattar inom gemenskapen belägna filialer till finansiella institut med huvudkontor inom eller utanför gemenskapen.

C) penningtvätt: följande förfaranden när de sker uppsåtligt:

- Omvandling eller överföring av egendom i vetskaper om att egendomen härrör från brott eller från medverkan till brott och i syfte att hemlighålla eller dölja egendomens olagliga ursprung, eller för att hjälpa någon som är delaktig i sådan verksamhet att undandra sig de rättsliga följderna av sitt handlande.
- Hemlighållande eller döljande av en viss egendoms rätta beskaffenhet eller ursprung, av dess belägenhet, av förfogandet över den, av dess förflyttning, av de rättigheter som är knutna till den eller av äganderätten till den, i vetskaper om att egendomen härrör från brott eller från medverkan till brott.
- Förvärv, innehav eller brukande av egendom i vetskaper om, vid tiden för mottagandet, att egendomen härrörde från brott eller från medverkan till brott.
- Medverkan till, överenskommelse att utföra, försök och medhjälp till, anstiftan och underlättande av samt rådgivning för utförande av någon av de gärningar som anges i föregående strecksatser.

Vetskaper, uppsåt och avsikt som utgör rekvisit för de ovannämnda gärningarna får härledas ur objektiva, faktiska omständigheter.

Penningtvätt skall betraktas som sådan även i fall då de gärningar som genererat den egendom som skall tvättas begåtts inom någon annan medlemsstat eller ett tredje lands territorium.

D) egendom: tillgångar av varje slag, såväl fysiska som icke fysiska, av fast eller lös natur, materiella eller immateriella, samt juridiska dokument eller instrument som styrker äganderätten till eller rättigheter knutna till sådana tillgångar.

E) brottsliga handlingar: alla former av brottslig inblandning i förövandet av ett allvarligt brott.

allvarliga brott: åtminstone

- alla brott som definieras i artikel 3.1 a i Wienkonventionen,
- de handlingar som utförs av kriminella organisationer såsom dessa handlingar definieras i artikel 1 i gemensam åtgärd 98/733/RIF (****),
- bedrägeri, åtminstone allvarliga fall, enligt definitionen i artikel 1.1 och artikel 2 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (*****),
- mutbrott och bestickning,
- ett brott som kan generera betydande vinning och som är straffbart med ett strängt frihetsstraff, enligt den straffrättsliga lagstiftningen i medlemsstaten.

Medlemsstaterna skall före den 15 december 2004 ändra den definitionen i denna strecksats så att definitionen stämmer överens med definitionen av allvarliga brott i gemensam åtgärd 98/699/RIF. Rådet uppmanar kommissionen att före den 15 december 2004 lägga fram ett förslag till direktiv om ändring av detta direktiv i det avseendet.

Medlemsstaterna får beteckna andra brott som sådana brottsliga handlingar som skall omfattas av detta direktiv.

F) behöriga myndigheter: de nationella myndigheter som i lag eller annan författning givits behörighet att utöva tillsyn över den verksamhet som bedrivs av de institut eller personer som omfattas av detta direktiv.

(*) EGT L 126, 26.5.2000, s. 1. Direktivet ändrat genom direktiv 2000/28/EG (EGT L 275, 27.10.2000, s. 37).

(**) EGT L 63, 13.3.1979, s. 1. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 95/26/EG (EGT L 168, 18.7.1995, s. 7).

(***) EGT L 141, 11.6.1993, s. 27. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22).

(****) EGT L 351, 29.12.1998, s. 1.

(*****) EGT C 316, 27.11.1995, s. 48."

2. Följande artikel skall införas:

"Artikel 2a

Medlemsstaterna skall se till att de skyldigheter som anges i detta direktiv åläggs följande institut:

1. Kreditinstitut enligt definitionen i artikel 1 A,

2. Finansiella institut enligt definitionen i artikel 1 B, och följande juridiska eller fysiska personer vid utövandet av deras yrkesmässiga verksamhet:
3. Revisorer och skatterådgivare.
4. Fastighetsmäklare.
5. Notarier och andra oberoende jurister när de deltar
 - a) antingen genom att hjälpa till vid planering eller genomförande av transaktioner för klientens räkning vid
 - i) köp och försäljning av fastigheter eller företag,
 - ii) förvaltning av klientens pengar, värdepapper eller andra tillgångar,
 - iii) öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdepapperskonton,
 - iv) organisering av nödvändigt kapital för bildande, drift eller ledning av företag,
 - v) bildande, drivande eller ledande av truster, bolag eller liknande strukturer,
 - b) eller genom att handla i en klients namn och för dennes räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner med fast egendom.
6. Handlare som köper och säljer varor av högt värde, såsom ädelstenar eller ädelmetaller, eller konstföremål, och auktionsfirmor när betalning görs kontant och med ett belopp motsvarande 15 000 euro eller mer.
7. Kasinon."

3. Artikel 3 skall ersättas med följande:

"Artikel 3

1. Medlemsstaterna skall se till att de institut och personer som omfattas av detta direktiv kräver av sina kunder att de styrker sin identitet när ett affärsförhållande inleds, i fråga om institut särskilt när ett sparkonto eller annat konto öppnas eller när bankfackstjänster erbjuds.
2. Identifikationskravet skall gälla även vid transaktioner med andra kunder än sådana som avses i punkt 1 när transaktionen gäller ett belopp motsvarande 15 000 euro eller mer, oavsett om transaktionen genomförs på en gång eller i flera led som verkar ha samband. Om summan inte är känd när transaktionen utförs, skall institutet eller personen i fråga begära identifikation så snart summan har blivit känd och det har konstaterats att gränsvärdet uppnåtts.
3. Med undantag från de föregående punkterna skall identifikationskravet inte gälla, i fråga om försäkringar som sådana försäkringsföretag som avses i rådets direktiv 92/96/EEG av den 10 november 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser

direkt livförsäkring (tredje livförsäkringsdirektivet) (*) har meddelat inom ramen för verksamhet som omfattas av det direktivet, när de periodiska premiebetalningarna eller premiebetalningar som skall ske ett visst år inte överstiger 1 000 euro, och inte heller då en engångspremiebetaling görs som uppgår till högst 2 500 euro. Om de periodiska premiebetalningarna eller premiebetalningarna som skall ske ett visst år höjs så att de överskrider gränsvärdet 1 000 euro, skall identifikation krävas.

4. Medlemsstaterna får föreskriva att identifikationskravet inte skall vara obligatoriskt i fråga om pensionsförsäkringar som grundar sig på ett anställningskontrakt eller den försäkrades yrkesverksamhet, under förutsättning att försäkringsbrevet inte innehåller någon återköpsklausul och inte får användas som säkerhet för lån.

5. Med undantag från de föregående punkterna skall identiteten fastställas för samtliga kasinokunder då de köper eller säljer spelmarker till ett värde av 1 000 euro eller mer.

6. Den skyldighet beträffande fastställandet av identitet som föreskrivs i detta direktiv skall anses vara uppfylld av kasinon underkastade statlig tillsyn om dessa registrerar och identifierar sina kunder redan då dessa kommer in i lokalen, oavsett det antal spelmarker som köps.

7. I de fall då det råder osäkerhet om huruvida sådana kunder som avses i föregående punkter agerar för egen räkning, samt i de fall då det står klart att de inte agerar för egen räkning, skall de institut och personer som omfattas av detta direktiv vidta rimliga åtgärder för att skaffa sig upplysningar om den verkliga identiteten hos de personer för vilkas räkning kunderna i fråga handlar.

8. De institut och personer som omfattas av detta direktiv skall genomföra sådan identifikation även om transaktionsbeloppet är lägre än föreskrivet gränsvärde, närhelst det föreligger misstanke om penningtvätt.

9. De institut och personer som omfattas av detta direktiv skall inte vara skyldiga att genomföra identifikation enligt denna artikel om kunden är ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut som omfattas av detta direktiv eller ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut beläget i ett tredje land som, enligt de berörda medlemsstaterna, föreskriver skyldigheter som motsvarar dem som föreskrivs i detta direktiv.

10. Medlemsstaterna får föreskriva att identifikationskraven för sådana transaktioner som avses i punkterna 3 och 4 skall anses tillgodosedda när det har klarlagts att betalningen skall ske från ett konto som i enlighet med föreskrifterna i punkt 1 öppnats i kundens namn hos ett kreditinstitut som omfattas av detta direktiv.

11. Medlemsstaterna skall under alla omständigheter se till att de institut och personer som omfattas av detta direktiv vidtar särskilda och lämpliga åtgärder som är nödvändiga för att bemöta den större risk för penningtvätt som uppstår när affärsförbindelser upprättas eller en transaktion inleds med en kund som inte varit fysiskt närvarande för identifikation (distanstransaktioner). Sådana åtgärder skall säkerställa att kundens identitet fastställs, t.ex. genom krav på ytterligare skriftliga bevis, genom att ytterligare åtgärder vidtas för att kontrollera eller bestyrka de handlingar som tillhandahållits, genom krav på ett bekräftande intyg från ett institut som omfattas av detta direktiv eller krav på att den första betalningen i transaktionen skall utföras via ett konto som har öppnats i kundens namn hos ett kreditinstitut som omfattas av detta direktiv. I de rutiner för internkontroll som fastställs i artikel 11.1 skall särskild hänsyn tas till dessa åtgärder.

(*) EGT L 360, 9.12.1992, s. 1. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/64/EG (EGT L 290, 17.11.2000, s. 27)."

4. I artiklarna 4, 5, 8 och 10 skall orden "kreditinstitut och finansiella institut" ersättas med orden "de institut och personer som omfattas av detta direktiv".

5. Artikel 6 skall ersättas med följande:

"Artikel 6

1. Medlemsstaterna skall se till att de institut och personer som omfattas av detta direktiv samt deras styrelseledamöter och anställda samarbetar fullt ut med de myndigheter som har ansvar för att bekämpa penningtvätt

a) genom att självmant lämna dessa myndigheter uppgifter om alla förhållanden som kan tyda på penningtvätt,

b) genom att på begäran av dessa myndigheter förse dem med alla uppgifter som behövs, i enlighet med förfaranden som fastställs i tillämplig lagstiftning.

2. De uppgifter som avses i punkt 1 skall lämnas vidare till de myndigheter som har ansvar för att bekämpa penningtvätt i den medlemsstat inom vars territorium det uppgiftslämnande institutet är beläget eller den uppgiftslämnande personen hör hemma. Uppgifterna skall normalt lämnas vidare av den person eller de personer som instituten eller personerna utsett i enlighet med förfarandet i artikel 11.1 a.

3. När det gäller de notarier och oberoende jurister som avses i artikel 2a.5 får medlemsstaterna utse ett lämpligt självreglerande yrkesorgan till den myndighet till vilken de uppgifter som avses i punkt 1 a skall lämnas, och i sådana fall skall medlemsstaterna fastställa lämpliga former för samarbete mellan detta organ och de myndigheter som har ansvar för att bekämpa penningtvätt.

Medlemsstaterna behöver inte tillämpa de krav som anges i punkt 1 på notarier, oberoende jurister, revisorer och skatterådgivare när det gäller sådan information som de har erhållit av någon av sina klienter eller som avser några av dessa klienter medan de bedömer klientens rättsliga situation eller då de försvarar eller företräder klienten i eller i fråga om ett rättsligt förfarande, inklusive rådgivning beträffande inledande eller undvikande av ett rättsligt förfarande, oberoende av om denna information har erhållits före, under eller efter ett sådant förfarande."

6. Artikel 7 skall ersättas med följande:

"Artikel 7

Medlemsstaterna skall se till att de institut och personer som omfattas av detta direktiv, till dess de underrättat de myndigheter som avses i artikel 6, avstår från att utföra sådana transaktioner som de vet har eller misstänker ha samband med penningtvätt. Dessa myndigheter får, under de förutsättningar som gäller enligt deras respektive nationella lagstiftning, ge instruktion om att transaktionen inte skall utföras. I de fall då en sådan transaktion misstänks föranleda penningtvätt och det inte är möjligt att på angivet sätt underlåta att utföra transaktionen eller underlåtenheten sannolikt motverkar försök att få tag i dem som gynnas av en misstänkt transaktion för penningtvätt, skall de berörda instituten och personerna i efterhand omedelbart underrätta myndigheterna."

7. I artikel 8 skall nuvarande text bli punkt 1 och följande läggs till:

"2. Medlemsstaterna skall inte enligt detta direktiv vara skyldiga att tillämpa bestämmelsen i punkt 1 med avseende på de yrken som anges i artikel 6.3 andra stycket."

8. Artikel 9 skall ersättas med följande:

"Artikel 9

Om ett institut eller en person som omfattas av detta direktiv eller en anställd eller en styrelseledamot i ett sådant institut eller i en sådan person i god tro har röjt sådana uppgifter som avses i artiklarna 6 och 7 för de myndigheter som har ansvar för att bekämpa penningtvätt, skall detta inte innebära överträdelse av någon regel om tystnadsplikt som följer av ett avtal eller av någon föreskrift i lag eller annan författning, och inte föranleda ansvar i någon form för institutet eller personen eller deras styrelseledamöter eller anställda."

9. Följande stycke skall läggas till i artikel 10:

"Medlemsstaterna skall se till att tillsynsorgan som enligt bestämmelse i lag eller annan författning skall övervaka aktiehandeln, valutahandeln och den finansiella derivatmarknaden underrättar de myndigheter som har att bekämpa penningtvätt om dessa tillsynsorgan upptäcker omständigheter som skulle kunna utgöra bevis för penningtvätt."

10. Artikel 11 skall ersättas med följande:

"Artikel 11

1. Medlemsstaterna skall se till att de institut och personer som omfattas av detta direktiv

- a) inför tillfredsställande rutiner för internkontroll och kommunikation för att förebygga och förhindra transaktioner som har samband med penningtvätt,
- b) vidtar lämpliga åtgärder så att deras anställda får kännedom om bestämmelserna i detta direktiv. Bland annat skall de berörda anställda delta i särskilda utbildningsprogram som är avsedda att hjälpa dem att känna igen transaktioner som kan ha samband med penningtvätt samt ge dem vägledning om hur de skall handla i sådana fall.

Om en fysisk person som omfattas av någon av punkterna 3–7 i artikel 2a bedriver sin yrkesverksamhet som anställd hos en juridisk person skall skyldigheterna enligt artikel 11 gälla den juridiska personen och inte den fysiska personen.

2. Medlemsstaterna skall se till att de institut och personer som omfattas av detta direktiv har tillgång till aktuell information om tillvägångssätt vid penningtvätt och om uppgifter som gör det möjligt att upptäcka misstänkta transaktioner."

11. I artikel 12 skall orden "kreditinstitut och finansiella institut som avses i artikel 1" ersättas med orden "de institut och personer som avses i artikel 2a".

Artikel 2

Kommissionen skall inom tre år efter det att detta direktiv har trätt i kraft inom ramen för den rapport som anges i artikel 17 i direktiv 91/308/EEG genomföra en särskild undersökning av aspekter som har samband med genomförandet av den femte strecksatsen i artikel 1 E, den särskilda

behandlingen av advokater och andra oberoende jurister, identifikationen av kunder i distanstransaktioner och möjliga effekter på elektronisk handel.

Artikel 3

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 15 juni 2003. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 4

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 5

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 4 december 2001.

På Europaparlamentets vägnar

N. FONTAINE

Ordförande

På rådets vägnar

D. REYNERS

Ordförande

Departementsserien 2003

Kronologisk förteckning

1. Axel Oxenstierna – Furstespegel för 2000-talet. Fi.
2. Finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. S.
3. Ny ordning för utfärdande av rättsintyg. Ju.
4. Magisterexamen i internationell belysning. U.
5. Stärkt rättsskydd för barn i gränsöverskridande fall. Ju.
6. Bostadsbyggandets hinderbana – en ESO-rapport om utvecklingen 1995–2001. Fi.
7. Förtjänst och skicklighet – om utnämningar och ansvarsutkrävande av generaldirektörer. Fi.
8. Säkrare grannskap – osäker värld. Säkerhetspolitisk rapport från försvarsberedningen. Fö.
9. Reformerade regler om värdesäkring av skadeståndslivräntor. Ju.
10. Ett sammanhållet bidragssystem för etniska organisationer. Ju.
11. Historiska arrenden – en kartläggning. Ju.
12. Efter skatt – om sanningen ska fram. Sociala utgifter i Sverige 1991–2000. S.
13. Överskottsinformation. Ju.
14. Förslag till ändringar i djurskyddslagen, m.m. Jo.
15. Europabolag. Ju.
16. Precooking in the European Union – The World of Expert Groups. Fi.
17. Lönegaranti vid företagsrekonstruktion. Ju.
18. Testverksamhet m.m. i övre Norrlands inland – en ny basindustri. Slutrapport – bil- och komponenttestnäringen i Norrlands inland. N.
19. Fastighetstaxering och beskattning av tredimensionellt avgränsade fastigheter. Fi.
20. Sweden's first national report under the Joint Convention on the safety of spent fuel management and on the safety of radioactive waste management. Swedish implementation of the obligations of the Joint Convention. M.
21. Översyn av Statens väg- och transportforskningsinstitutets (VTI) roll och finansiering. N.
22. Icke koncessionspliktiga elnät. N.
23. Validering m.m. – fortsatt utveckling av vuxnas lärande. U.
24. Åtgärder mot missbruk inom associationsrätten. Ju.
25. Självsanering av Internet. Ju.
26. Mellanstatlig enhetstillstånd – tillstånd till förenklat tullförfarande baserat på en internationell överenskommelse. Fi.
27. Företags- och anställningsformer i förändring. N.
28. Kandidatländernas anslutning till den Europeiska unionen. + Bilagor. UD
29. Formel. Formkrav och elektronisk kommunikation. Fi.
30. Läkare i allmän tjänst. S.
31. Politik på prov – en ESO-rapport om experimentell ekonomi. Fi.
32. Uppdelning av Luftfartsverket. N.
33. Skolmisslyckande – hur gick det sen? Fi.
34. Vårt militära försvar – vilja och vägval. Försvarspolitisk rapport från Försvarsberedningen. Fö.
35. Upphovsrätten i informationssamhället – genomförande av direktiv 2001/29/EG, m.m. Ju.
36. Europeiska konventet om EU:s framtid – Resultat och utgångspunkter inför nästa regeringskonferens. UD.
37. Avgiftsutjämningskydd för luftfartsskydd. UD.

38. Finansiella säkerheter. Fi./Ju.
39. Avgifter till Alfa-kassan. N.
40. Sjöfartsskydd. Författningsförslag. N.
41. Nya farledsavgifter. N.
42. Elektroniskt kungörande. Ju.
43. Rapport om tillväxtavtalen. Tredje året –
Från tillväxtavtal till tillväxtprogram. N.
44. Regeringskansliet en myndighet – en
analys av effekter och konsekvenser. FA.
45. Ett heltäckande straffansvar för människo-
handel, m.m. Ju.
46. Var - dags - inflytande i förskola, skola och
vuxenutbildning. U.
47. På väg mot en god demensvård. Samhällets
insatser för personer med demensjuk-
domar och deras anhöriga. + Lätläst och
kassett. S.
48. Open Trade Gate Sweden. UD.
49. Nya principer för redovisning av stats-
budgeten. Konsekvenser för budgetlagen.
Fi.
50. Ordningsvakter och väktare. Ju.
51. Förslag till program för energi-
effektivisering i energiintensiva företag. N.
52. Skärpta regler mot penningtvätt. Fi.

Departementsserien 2003

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

- Ny ordning för utfärdande av rättsintyg. [3]
Stärkt rättsskydd för barn i gränsöverskridande fall. [5]
Reformerade regler om värdesäkring av skadeståndslivräntor. [9]
Ett sammanhållet bidragssystem för etniska organisationer. [10]
Historiska arrenden – en kartläggning. [11]
Överskottsinformation. [13]
Europabolag. [15]
Lönegaranti vid företagsrekonstruktion. [17]
Åtgärder mot missbruk inom associationsrätten. [24]
Självsanering av Internet. [25]
Upphovsrätten i informationssamhället – genomförande av direktiv 2001/29/EG, m.m. [35]
Finansiella säkerheter. [38]
Elektroniskt kungörande. [42]
Ett heltäckande straffansvar för människo-handel, m.m. [45]
Ordningstvakter och väktare. [50]

Utrikesdepartementet

- Kandidatländernas anslutning till den Europeiska unionen. + Bilagor. [28]
Europeiska konventet om EU:s framtid – Resultat och utgångspunkter inför nästa regeringskonferens. [36]
Avgiftsutjämningsystem för luftfartsskydd. [37]
Open Trade Gate Sweden. [48]

Försvarsdepartementet

- Säkrare grannskap – osäker värld. Säkerhetspolitisk rapport från försvarsberedningen. [8]
Vårt militära försvar – vilja och vägval.

- Försvarspolitisk rapport från Försvarsberedningen. [34]

Socialdepartementet

- Finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. [2]
Efter skatt – om sanningen ska fram. Sociala utgifter i Sverige 1991–2000. [12]
Läkare i allmän tjänst. [30]
På väg mot en god demensvård. Samhällets insatser för personer med demenssjukdomar och deras anhöriga. + Lättläst och kassett. [47]

Finansdepartementet

- Axel Oxenstierna – Furstespegel för 2000-talet. [1]
Bostadsbyggandets hinderbana – en ESO-rapport om utvecklingen 1995–2001. [6]
Förtjänst och skicklighet – om utnämningar och ansvarsutkrävande av generaldirektörer. [7]
Precooking in the European Union – The World of Expert Groups. [16]
Fastighetstaxering och beskattning av tredimensionellt avgränsade fastigheter. [19]
Mellanstatlig enhetstillstånd – tillstånd till förenklat tullförfarande baserat på en internationell överenskommelse. [26]
Formel. Formkrav och elektronisk kommunikation. [29]
Politik på prov – en ESO-rapport om experimentell ekonomi. [31]
Skolmisslyckande – hur gick det sen? [33]
Finansiella säkerheter. [38]
Nya principer för redovisning av statsbudgeten. Konsekvenser för budgetlagen. [49]
Skärpta regler mot penningtvätt. [52]

Utbildningsdepartementet

Magisterexamen i internationell belysning. [4]

Validering m.m. – fortsatt utveckling av vuxnas lärande. [23]

Var - dags - inflytande i förskola, skola och vuxenutbildning. [46]

Jordbruksdepartementet

Förslag till ändringar i djurskyddslagen, m.m. [14]

Näringsdepartementet

Testverksamhet m.m. i övre Norrlands inland – en ny basindustri. Slutrapport – bil- och komponenttestnäringen i Norrlands inland. [18]

Översyn av Statens väg- och transportforskningsinstitutets (VTI) roll och finansiering. [21]

Icke koncessionspliktiga elnät. [22]

Företags- och anställningsformer i förändring. [27]

Uppdelning av Luftfartsverket. [32]

Avgifter till Alfa-kassan. [39]

Sjöfartsskydd. Författningsförslag. [40]

Nya farledsavgifter. [41]

Rapport om tillväxtavtalen. Tredje året – Från tillväxtavtal till tillväxtprogram. [43]

Förslag till program för energieffektivisering i energiintensiva företag. [51]

Miljödepartementet

Sweden's first national report under the Joint Convention on the safety of spent fuel management and on the safety of radioactive waste management. Swedish implementation of the obligations of the Joint Convention. [20]

Förvaltningsavdelningen

Regeringskansliet en myndighet – en analys av effekter och konsekvenser. [44]